

Drumarii, o forță în dezvoltarea României: Deficit de finanțare pentru întreținerea drumurilor

In iarna trecută nu am înregistrat nicio oră de depășire a termenului din normativul tehnic 525/2013, privind timpul maxim de deschidere a drumurilor înzăpezite.

Ședința șefilor Secțiilor de Drumuri Naționale din acest an s-a desfășurat altfel decât până acum.

După prima parte a ședinței, la care au fost prezente toate persoanele convocate, au urmat ședințe pe secțiuni. Pentru prima dată, ședința din acest an s-a desfășurat și pe alte planuri. Prima a fost ședința cu persoanele responsabile de activitatea de comunicare, condusă de dl ing. **Narcis NEAGA**, directorul general al CNAIR, la care au fost prezenți și directorii generali regionali. A urmat ședința numai cu șefii Secțiilor de Drumuri Naționale și, după aceea, ședința cu directorii generali regionali. Cu siguranță, șeful companiei a reușit să afle mult mai multe informații și, astfel, să realizeze o imagine mai clară a situației existente la fiecare structură din subordinea sa...

Întrunirea șefilor SDN a avut în atenție analiza activității desfășurate în ultimul an și pregătirea noului an. Astfel, principalele teme de discuții au fost întreținerea curentă pe timp de iarnă 2017-2018 și pregătirea iernii 2018-2019, realizările fizice ale programului de întreținere cumulată la 9 luni și preliminar până la 31.12.2018, stadiul executării lucrărilor de întreținere periodică (tratamente bituminoase, straturi bituminoase foarte subțiri, covoare asfaltice, reciclare IN SITU) și reparații curente (IBU, ranforsări sisteme rutiere); întreținerea podurilor; siguranța circulației stadiul încheierii Acordurilor-cadru pentru întreținerea curentă pe timp de vară (Lucrări de estetică rutieră și scurgerea apelor, întreținerea curentă a părții carosabile, acostamentelor, benzilor de urgență și a benzilor de încadrare, specifică tipului de îmbrăcăminte).

Întrunirea desfășurată la Slănic Moldova a fost deschisă de către ing. **Ovidiu LAICU**, directorul general regional al DRDP Iași, care a făcut o scurtă referire la viața de drumar: „Este, dacă vreți, Anul Nou al Drumarilor, în care tragem linie după primele nouă luni. Din punctul nostru de vedere, al DRDP Iași, putem spune că am avut un an plin. Am avut o activitate intensă în activitatea de dezapezire, cu avertizări Cod Portocaliu și chiar Cod Roșu, în care am reușit să ținem drumurile la parametri circulabili. Am reușit să intervenim prompt și să nu avem drumuri blocate perioade îndelungate, iar acolo unde a fost cazul, am instituit rapid semnalizare aferentă, am amenajat rute ocolitoare, cu măsuri urgente de remediere a situației și de efectuare a reparațiilor. În ceea ce privește lucrările de întreținere curentă, numai în primele nouă luni avem deja atrase peste 200 de milioane de lei, fără a mai pune banii de investiții prinși la rectificarea bugetară. Am demonstrat, prin efortul colegilor de la Secția de Producție, că putem executa lucrări complexe, de calitate și într-un timp foarte scurt. Ceea ce vreau să spun cu

aceste cuvinte este că, poate de prea multe ori, activitatea noastră a fost ridiculizată și denigrată, în multe cazuri pe nedrept. Poate că a venit timpul să le arătăm tuturor că drumarii României reprezintă o forță! Nu în ultimul rând, poate că a venit vremea să le arătăm tuturor că avem specialiști de valoare, pentru care se bat companii de construcție din toată țara și pentru care facem niște eforturi deosebite să îi ținem în continuare în echipa noastră!”

Directorul general al CNAIR, ing. **Narcis NEAGA**, a făcut o trecere în revistă a activității desfășurate în perioada scursă, prezentând și punctul său de vedere privind viitorul CNAIR. „**Coloana vertebrală a activității drumarilor o constituie șefii SDN, ei fiind cei care poartă pe umeri responsabilitatea majorității deciziilor care se iau, indiferent că este vară sau iarnă. Ei suportă cel mai mult presiunea opiniei publice, transmisă în special prin intermediul presei, care are uneori accente stridente. Dar prin demnitatea de care dau dovadă, șefii SDN au reușit să prezinte realitatea, respectiv aceea că se muncește cu responsabilitate la drumurile naționale. Nu totul este în culori roz, dar continuitatea și seriozitatea din munca noastră are impact pozitiv asupra activității CNAIR. De aceea, apreciez eforturile pe care le-ați depus și transmit felicitări colectivelor pe care le conduceți**”, a spus acesta. **Costin MIHALACHE**, președintele Consiliului de Administrație al CNAIR, a adus aprecieri activității drumarilor. „**Guvernul României susține din toate punctele de vedere drumarii, drept dovadă fiind prevederile din Programul de Guvernare. Rectificarea bugetară din aceste zile este o dovadă că ne dorim să vă asigurăm toate condițiile pentru desfășurarea activității cu rezultate foarte bune. Ce vrem noi nu este fantasmagorie, ci doar preocupări realiste. De aceea, așteptările conducerii acestei țări sunt foarte mari de la drumarii din CNAIR**”, a spus dl Mihalache.

Au urmat prezentările de rapoarte pe fiecare domeniu de activitate, directorii generali adjuncți ai CNAIR prezentând ample și edificatoare situații, din care vom prezenta succint cele mai importante informații.

Activitatea de iarnă

Pentru buna desfășurare a traficului rutier și pentru siguranța participanților la trafic C.N.A.I.R. – S.A., în perioada 01.11.2017 – 31.03.2018, a intervenit cu un număr de aproximativ **2.860 autoutilaje** și a răspândit peste **431.168 tone sare**, **2.322 tone CaCl₂** și **515 tone produs ecologic**. Față de materialele antiderapante folosite în anii precedenți s-au folosit în cantități mai mari materialele chimice (CaCl₂), dar nu a fost folosit nisip. În vederea desfășurării traficului în condiții normale pe timp de iarnă, C.N.A.I.R.-S.A. a informat participanții la trafic prin diverse mijloace de comunicare (*comunicate de presă, mass-media, site-ul C.N.A.I.R.-S.A.*) cu privire la starea părții carosabile precum și a sectoarelor de drum unde existau probleme în trafic. O atenție deosebită s-a acordat adresării de recomandări înainte de producerea de evenimente meteo negative, imediat după luarea la cunoștință despre avertizările ANM cu privire la prognoza sau iminența producerii acestor fenomene.

Începând cu data de 1 septembrie 2018 este în desfășurare programul de pregătire a intervențiilor pe timpul iernii 2018 - 2019, conform „Normativului privind prevenirea și combaterea înghețării drumurilor publice”- Ind. AND nr.525/2013, prin acțiunile întreprinse să asigure condiții optime de circulație pe rețeaua de autostrăzi și drumuri naționale în iarna 2018-2019.

Acest program a fost întocmit cu consultarea unităților teritoriale și cuprinde ansamblul de măsuri, cantitățile de lucrări și termenele de realizare pentru următoarele acțiuni:

- punerea în ordine a drumurilor naționale și autostrăzilor;
- pregătirea celor **306 CIC/baze de dezăpezire** și a celor **113 puncte de sprijin** care deservește bazele de dezăpezire;
- apărarea drumurilor cu panouri parazăpezi;
- revizuirea și repararea autoutilajelor proprii prevăzute în programul de iarnă (**577 de autoutilaje proprii**);
- închirierea de autoutilaje necesare intervenției pe timp de iarnă (**2.434 autoutilaje închiriate și 686 autoutilaje închiriate la cerere**);
- aprovizionarea cu materiale chimice (sare, produs ecologic și clorură de calciu).

În perioada **1 noiembrie – 30 noiembrie** a.c., reprezentanți ai Serviciului M.D.N.A. din cadrul Direcției M.D.N.A. și ai Servi-

ciului Mecanizare din cadrul Direcției Mecanizare împreună cu serviciile similare din cadrul D.R.D.P. 1-7, vor desfășura o amplă acțiune de verificare tehnică a autoutilajelor proprii și închiriate care vor acționa în campania de iarnă 2018 - 2019, cât și a C.I.C.-urilor, bazelor de dezăpezire, punctelor de sprijin din cadrul D.R.D.P. 1-7.

În conformitate cu „Normativul privind prevenirea și combaterea înghețării drumurilor publice”- Ind. AND nr.525/2013, se va monta **semnalizarea verticală specifică sezonului de iarnă** conform necesarului prezentat în planurile operative de acțiune pe timpul iernii 2018-2019.

Necesarul cantităților de materiale care se vor utiliza în iarna 2018-2019 sunt următoarele:

Materiale degivrante

- **Sare = 458.442 to**, din care deja în stoc sunt **58.442 to**, iar pentru diferența de **400.000 to** a fost încheiat contractul de furnizare nr. **92/55049/03.08.2018**.
- **Clorura de calciu = 6.700,99 to**, din care **301,679 to** sunt în stoc. Diferența de **6.399,306 to** va fi aprovizionată de operatorii economici care efectuează și dezăpezirea;
- **Produs ecologic = 3.052,75 to**, din care **52,750 to** sunt în stoc. Cantitatea necesară de **3.000 to** va fi aprovizionată de operatorii economici care efectuează și dezăpezirea.

Stadiul realizărilor la activitatea de întreținere pe anul 2018

Lucrările și serviciile privind întreținerea drumurilor și podurilor constau în totalitatea activităților de intervenții ce se execută în tot timpul anului, determinate de uzura sau degradarea în condiții normale de exploatare, ce au ca scop asigurarea condițiilor tehnice necesare desfășurării circulației rutiere în siguranță, cu respectarea normelor tehnice în vigoare, precum și de a se menține acest patrimoniu public în stare permanentă de curățenie și aspect.

În anul 2018, lucrările și serviciile aferente activității de întreținere au fost executate în cea mai mare parte prin terți pentru fiecare Secție de Drumuri Naționale și separat pe sectoare de autostrăzi.

Limitele de cheltuieli aferente activității de întreținere pentru anul 2018 sunt în valoare de **1.098,444 mil. lei**, iar realizările pe șapte luni au fost în valoare de **624,596 mil. lei (56,86%)**.

Pe lângă lucrările de întreținere curentă (întreținere curentă de vară, respectiv întreținere curentă pe timp de iarnă), în cadrul țintelor indicative de cheltuieli pe anul 2018 este prevăzută execuția următoarelor lucrări de întreținere periodică pe o lungime de **859,29 km**, astfel:

- tratamente bituminoase **289,49 km**;
- straturi rutiere foarte subțiri **95,70 km**;
- covoare asfaltice **229,04 km**;
- reciclare in situ **138,86 km**;
- IBU **33,03 km**;
- ranforsare sistem rutier **73,17 km**.

Până la data de 10.09.2018 au fost executate lucrări de întreținere periodică pe o lungime de **337,48 km**, lungime ce reprezintă cca **39,27 %** din totalul de **859,29 km**, astfel:

- tratamente bituminoase **122,83 km**;
- straturi rutiere foarte subțiri **41,52 km**;
- covoare asfaltice **100,37 km**;
- reciclare in situ **31,36 km**;
- IBU **33,03 km**;
- ranforsare sistem rutier **8,37 km**.

Buget alocat întreținerii pentru anul 2018

Înainte de toate facem mențiunea că Banca Mondială a stabilit în anul 2004 alocarea a **20.000 de dolari/km/an** pentru întreținerea drumurilor.

Care este situația în România? Lungimea rețelei de drumuri naționale în administrarea C.N.A.I.R.-S.A. este de **17.950 km fizici/20.156 km echivalenți**, iar prin Bugetul rectificat pentru întreținere pe 2018 este de: **1.098.444.405 lei = 274.611 milioane dolari. Rezultă că pentru întreținerea drumurilor naționale din România se înregistrează un DEFICIT de 128.509 milioane de dolari!**

Analiza activității de întreținere a rețelei de drumuri naționale și autostrăzi din administrarea C.N.A.I.R. în anul 2018 arată scăderea drastică a capacității de intervenție, mai ales în cazul accidentelor tehnice și de asigurare a viabilității drumurilor naționale, prin diminuarea parcului de utilaje și echipamente specifice cât și prin învechirea parcului existent. Parcul auto necesită cheltuieli tot mai mari pentru întreținerea și repararea acestuia. Investițiile din ultimii ani în parcul auto au înlocuit deja foarte multe dintre autospeciile învechite, aspecte pe care le tratăm separat în acest articol.

S-a dovedit că marea restructurare a A.N.D.-ului – etapă de externalizare a mecanizării din anii 2001 – 2002 a fost o mare greșeală, ceea ce a condus la scăderea capacității C.N.A.I.R.-ului de a efectua cu operativitate lucrările de pe rețeaua de drumuri, dar mai ales a condus la creșterea cheltuielilor cu întreținerea rețelei de drumuri naționale și autostrăzi.

Stadiul procedurilor de achiziție pe tipuri de activități, la această dată este următorul:

Întreținere curentă pe timp de iarnă

Pentru iarna 2018 - 2019 la acordurile cadru aflate în vigoare până la această dată urmează să se încheie contractele subsecvente.

Întreținerea curentă pe timp de vară

Pe întreaga rețea de drumuri naționale și autostrăzi au fost demarate un număr de **111 de achiziții (parte carosabilă 53 și**

estetică rutieră 58), din care s-au încheiat un număr de **55 acorduri cadru (parte carosabilă 28 și estetică rutieră 27). Întreținere periodică**

- **tratamente bituminoase:** s-au demarat **18 proceduri de achiziție**, iar pentru **10 au fost încheiate** deja acordurile cadru;
- **straturi rutiere foarte subțiri:** s-au demarat **28 proceduri de achiziție**, iar pentru **8 au fost încheiate** deja acordurile cadru;
- **covoare asfaltice:** s-au demarat **42 proceduri de achiziție**, iar pentru **12 au fost încheiate** deja acordurile cadru.

Înființare SMRUD

Anul acesta a fost experimentată cu succes realizarea de lucrări de intervenție rapidă, prin înființarea unei formații „SMRUD” (Serviciu Mobil pentru Reparatii Urgente la Drumuri), pe Autostrada A2, începând cu luna mai când s-au remediat deficiențele apărute la îmbrăcămintea din beton de ciment în 4-5 ore.

Înființarea Secțiilor de producție

Esențială este pentru drumari posibilitatea intervenției cât mai rapide și eficiente în soluționarea situațiilor care apar la infrastructura rutieră. Astfel, înființarea și deschiderea activității secțiilor de producție a reprezentat un moment de schimbare radicală din viața drumarilor. De acum drumarii nu vor mai sta la „mâna” constructorilor, având posibilitatea intervenției rapide și nemaifiind nevoiți să aștepte trecerea prin calvarul achizițiilor publice. Dotarea tehnică foarte bună a fiecărei regionale și angajarea unor specialiști cu experiență **vor aduce cu siguranță și rezultatele mult dorite.** Vizita tehnică de la Secția de producție de la Vaslui a DRDP Iași a fost exemplul că se poate și altfel, respectiv de a reveni la activitatea desfășurată înainte de demolarea structurii de producție din anii 1997 – 1998.

Obiectivele pentru activitatea de întreținere pentru anul 2019

În ceea ce privește întreținerea drumurilor, se va renunța la „peticirea” drumurilor adică executarea de covoare pe lungimi de 50-100 m și va fi reluat programul de „reabilitare primară” din anii 2002-2004 prin care s-au executat covoare pe lungimi mari de drum de 50-100 km, pentru creșterea eficienței a utilizării fondurilor și îmbunătățirea semnificativă a stării tehnice a rețelei de drumuri naționale.

De asemenea, în perioada următoare se vor avea în vedere și alte măsuri, precum:

- programarea lucrărilor de întreținere periodică a drumurilor naționale se va face exclusiv pe bază de PMS cu **utilizarea programului HDM4, astfel încât să fie executate lucrări de întreținere periodică pe 1500 km;**
- Reducerea procentului de drumuri cu durata de serviciu depășită, la 60% din rețea;
- Realizarea și obținerea titlurilor de proprietate conf. HG 834 pentru sediile SDN/Districte;
- Vor începe lucrările de reabilitare a Autostrăzii A2, București-Fundulea prin încheierea a două Acorduri Cadru pentru Calea 1 și Calea 2 pe o perioadă de 24 luni. Lucrările vor consta în frezarea îmbrăcăminții din beton de ciment pe o grosime de 8 cm și execuția a două straturi de mixtură asfaltică.
- Începerea procedurilor de declasificare a drumurilor naționale care au fost preluate în trecut DJ și DC – conf. Legii 198/2015 și care nu îndeplinesc condițiile pentru încadrarea în categoria funcțională a drumurilor naționale.
- Eliminarea drumurilor de pământ și pietruite din administrarea C.N.A.I.R., astfel încât să fie modernizați și cei 189 de km până în anul 2019.

Lucrări de artă

Pe rețeaua de Drumuri Naționale și Autostrăzi, în administrarea CNAIR sunt 4.271 poduri în lungime totală de 228.648,63 m și 10 tuneluri rutiere în lungime totală de 1.967,41 m.

Numărul podurilor din administrarea CNAIR a crescut constant datorită dezvoltării infrastructurii de transport rutier din administrare, prin construcția de variante de ocolire, autostrăzi și nu în ultimul rând prin preluarea de la alți administratori de drumuri.

Având în vedere desfășurarea îngreunată a procedurilor de achiziții publice, care conduce la imposibilitatea cheltuirii fondurilor alocate, a fost promovată o procedură cu scopul principal de scurtare a timpilor alocării implementării proiectelor de întreținere periodică la poduri. La nivelul CNAIR S.A. – Central a fost creată pentru prima dată o Direcție Specializată în Întreținerea și Repararea Podurilor, structură care a lansat deja proceduri de achiziție pentru Acorduri Cadru pe 4 ani, exclusiv pentru întreținerea podurilor. Sunt 52 de loturi, din care s-au semnat deja 14 Acorduri Cadru, celelalte fiind în faze avansate de evaluare a ofertelor.

Siguranța circulației

Direcția Siguranței Circulației și a Monitorizării Traficului derulează în prezent două contracte importante cu finalitate în 2021, care presupun achiziția și transportul parapetelor deformabile (elemente metalice) și a atenuatorilor de impact necesare drumurilor naționale și autostrăzilor aflate în administrarea C.N.A.I.R. S.A. Totodată se au în vedere și procedurile asemănătoare pentru parapetele rutiere din beton ce urmează a fi montate pe suprafața carosabilului, pe traseele care permit acest lucru. Preocuparea pentru sporirea gradului de siguranță a circulației pe drumurile naționale s-a materializat și continuă cu îmbunătățirea semnalisticii rutiere, în momentul de față fiind avansate procedurile de achiziție pentru vopsele, mobilier rutier, semnalistică rutieră. Sunt finalizate sau în curs de finalizare proiectele lucrărilor de întreținere din sectoarele gestionate de direcțiile regionale. Marcajele rutiere în strat subțire sunt contractate pentru direcțiile regionale Craiova și Constanța, restul direcțiilor având acorduri

cadru pentru realizarea lor, exceptând DRDP Cluj, care este în așteptarea soluționării contestației la Curtea de Apel București. Sunt în acorduri cadru semnate de toate direcțiile regionale în ceea ce privește marcajele în strat gros (produse plastice aplicate la rece). În ceea ce privește marcajele în strat gros aplicate la cald, în afară de DRDP București (nu are în derulare asemenea lucrări) și DRDP Cluj, Iași și Brașov (lipsă de fonduri), restul direcțiilor dețin contracte subsecvente de achiziție, pentru aplicarea marcajelor de care facem vorbire. Marcajele rutiere prefabricate și covoare rutiere antiderapante sunt în derulare doar pe DRDP Constanța, restul direcțiilor neavând fonduri sau fronturi de lucru, cu toate că există acorduri cadru semnate.

Lucrările la 246 treceri la nivel cu calea ferată din cadrul măsurilor de îmbunătățire a siguranței traficului prin amenajarea acestora stagnează, deoarece pachetul procedural a fost contestat.

Mecanizare

Pe parcursul anului 2018, a continuat Programul de rețehnologizare a Regionalelor de Drumuri și Poduri prin achiziția de noi utilaje și echipamente necesare lucrărilor de întreținere drumurilor pe timp de vară și pe timp de iarnă. În acest sens, au fost semnate 25 contracte de furnizare pentru nouă categorii diferite de utilaje și echipamente, însumând un număr de 440 utilaje. Odată cu încheierea proiectului de înnoire a mecanizării, respectiv finalul acestui an, vor fi 827 utilaje noi, achiziționate în ultimii cinci ani. Principala preocupare pentru perioada imediată va fi înlocuirea parcului de utilaje multifuncționale UNIMOG care au o vechime de 19 ani (durata de viață normată este de 8 ani) care generează costuri de întreținere și reparații foarte mari. În prima etapă vor fi achiziționate câte trei Unimog-uri/S.D.N., iar în etapa a doua câte un Unimog/District, rezultând un număr de 304 Unimoguri. Prin dotarea cu autospeciale ARD-uri și UNIMOG-uri, alături de celelalte noi dotări, vor fi soluționate cele mai stringente probleme care se confruntă districtele de drumuri.

Așadar, se poate spune că ședința din acest an a șefilor SDN reprezintă nu numai un moment de bilanț, cât un nou tip de abordare a problemelor din viața drumarilor. Analiza directă și separată a conducerii CNAIR cu șefii secțiilor reprezintă o abordare care a fost apreciată și bine primită.

Nu în ultimul rând, trebuie să apreciem și deschiderea conducerii CNAIR față de comunicarea dintre structurile sale și instituțiile mass-media, implicit între drumari și utilizatorii infrastructurii rutiere.

